Omgevingsdienst
De Vallei

Aan: Colleges van B&W van de gemeenten Wageningen, Ede, Scherpenzeel, Barneveld, Nijkerk en het college van GS van de provincie Gelderland met het verzoek om deze Kaderbrief door te geleiden naar de gemeenteraden en Provinciale Staten

Van: Floor Vermeulen, voorzitter Algemeen Bestuur OddV

Datum
7-12-2022

Pagina
1 van 11

Kaderbrief 2024 Omgevingsdienst De Vallei

Geachte bestuurders, raadsleden en statenleden,

Voorwoord
Deze Kaderbrief geeft, op basis van beleidsmatige ontwikkelingen, inzicht in de financiële effecten op de begroting 2024 van OddV. De gemeenteraden en Provinciale Staten kunnen deze Kaderbrief als input gebruiken voor het proces van de begroting 2024.
Ook geven we zicht op ontwikkelingen en risico's die we nog niet (volledig) in de begroting 2023 hebben vertaald. Dit omdat bij het opstellen van de begroting 2023 onzeker was of en wanneer deze zich zouden voordoen.

De leefomgeving is meer dan ooit in beweging. De nationale en lokale ambities m.b.t. milieu, klimaat en bouwen zijn groot. Het wettelijk kader, Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, wordt veranderd en het rijk geeft met specifieke uitkeringen een impuls aan de versteking van het VTH-stelsel en energietoezicht.

In deze dynamische setting werkt OddV aan een gezond, duurzaam en veilig leefmilieu binnen het valleigebied, met oog voor de bestuurlijk gewenste ontwikkeling van (complexe) bedrijvigheid en toenemend ruimtegebruik.

Nationale ambities
Er zijn grote veranderingen (transitie-opgaven) in de leefomgeving; klimaatverandering, stikstof, energie transitie, circulaire economie en duurzame mobiliteit, enz. De nationale ambities zijn groot en deze worden vertaald naar provinciaal en lokaal beleid en uitvoering.
Het ligt voor de hand dat de Omgevingsdiensten betrokken worden bij de beleidsvoorbereiding en de uitvoering.

Het is van belang om helder te maken welk effect de transities hebben voor het werk van OddV. Dit begint met inzicht en kennis van de transities en de VTH uitvoering (zie bijlage). OddV kan op basis hiervan de gemeenten adviseren over de uitvoeringseffecten van het beleid van de transities. Binnen OddV kan op basis van dit inzicht de VTH uitvoeringspraktijk ingericht worden

Omgevingsdienst De Vallei
Postbus 9024
6710 HM Ede

T 088 – 116 99 00
E info@oddevallei.nl
www.oddevallei.nl

KvK 56714297

op de opgaven die de transities voortbrengen.
De inzet van OddV zal meegenomen moeten worden met de besluitvorming over het lokale beleid en uitvoering.

Coalitie akkoorden gemeenten
De maatschappelijke opgaven, zoals verwoord in de coalitieakkoorden, zijn groot. Te noemen zijn de verstedelijkingsopgave, milieuopgaven, ondermijning en versterking van de organisatie. De druk op de bestaande ruimte zal toenemen en inpassing van de verschillende functies met behoud van waarden op het gebied van leefomgeving en natuur is een uitdaging van formaat. Deze groei leidt de komende jaren tot een autonome toenemende vraag naar kwalitatief goede vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). OddV is hierbij de partner voor de beleidsafstemming en VTH uitvoering.
De inzet van OddV zal meegenomen moeten worden met de besluitvorming over het lokale opgaven en versterking van de gemeentelijke organisaties.

Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
Na het uitstel van de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) is de nieuwe datum van inwerkingtreding 1 juli 2023.
OddV werkt samen met zijn partners aan de implementatie van de Omgevingswet en Wkb. Op initiatief van OddV is er een regionale VTH-agenda Omgevingswet vastgesteld en uitgevoerd. OddV is klaar voor de invoering van de Omgevingswet en Wkb. Voor succesvolle invoering is OddV sterk afhankelijk van het functioneren van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Gezien de nog bestaande onzekerheden wordt ook nu, net zoals voorgaande jaren, geadviseerd om de in de meerjarenbegroting geraamde budgetten vooralsnog vast te houden. Als de effecten (inhoud en financiën) van onderdelen duidelijk zijn worden ze in het eerste Planning & Control moment meegenomen. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wkb en als alle werkelijke effecten helder zijn, kunnen we Planning & Control momenten benutten om (voor zover het mogelijk is) bij te sturen.

Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (IBP-VTH)
Na het ontstaan van de omgevingsdiensten (Commissie Mans, De tijd is rijp) zijn er periodiek evaluaties uitgevoerd (Berenschot) en is in 2021 het rapport van de Commissie Van Aartsen (Om de leefomgeving, maart 2021) verschenen. Begin 2022 is een Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (IBP-VTH) gedefinieerd waarmee, in zes pijlers, de aanbevelingen van Van Aartsen verder worden uitgewerkt/geïmplementeerd. Door dit programma zullen verbeteringen in het VTH-stelsel in gang worden gezet. Het programma heeft een looptijd tot eind 2023. Gezien de ambities en de beperkte doorloop tijd is uitstel naar 2024 voorstelbaar.
OddV participeert actief in het IBP. We zullen onze vakkennis en visies inbrengen en nieuwe kennis en ervaring opdoen en deze vertalen naar ons beleid en VTH uitvoering.
Het Interbestuurlijk programma VTH wordt door het rijk gefinancierd met een SPecifieke UitKering (SPUK IBP-VTH). Ontwikkelingen die in gang gezet worden kunnen leiden tot structurele lasten voor de OD’s/opdrachtgevers.

Doorontwikkeling samenwerking in Gelderland

De omgevingsdiensten in Gelderland werken nauw samen in het Gelders Stelsel. Door autonome toename van het aantal bedrijven en verschuiving van bevoegd gezag (omgevingswet) zijn de omgevingsdiensten in Gelderland in hogere mate robuust voor de uitvoering van de VTH taken. Omgevingsdiensten Noord Veluwe en Veluwe IJssel zijn actief met een fusie proces. Zij zien kansen om gezamenlijk beter te voldoen aan de huidige vraag én de toekomstige opgaven.

De omgevingsdiensten in Gelderland werken samen op thema's zoals strafrecht, ketentoezicht en informatievoorziening. Dit omdat samenwerking, onder andere op deze thema's, de effectiviteit van de uitvoering vergroot en daarmee de milieuschade beperkt. De omgevingsdiensten hebben recent een aantal kaders en hoofdpunten voor deze samenwerking opgesteld:

De hoofdpunten van de doorontwikkeling van de samenwerking zijn:

- Iedere OD voert VTH-taken robuust uit. Zo nodig wordt samengewerkt voor specialistische deskundigheden op basis van bestuurlijk geborgde afspraken;
- Er wordt provinciebreed beleid ontwikkeld voor complexe Vergunningverlening en Handhaving.;
- Bovenregionale onderwerpen (Ketentoezicht, BOA/BsBm (Bestuurlijke strafBeschikking milieu), informatievoorziening/data-analyse) worden doorontwikkeld mede in relatie tot het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel;

Onderzoek robuustheid Gelders Stelsel

In het najaar van 2021 heeft de provincie Gelderland een zgn. Art217a onderzoek (onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door Gedeputeerde Staten gevoerde bestuur) uitgevoerd naar het Gelders Stelsel. In het voorjaar van 2022 hebben bestuurders van gemeenten, provincie en omgevingsdiensten met elkaar gesproken over het gemeenschappelijk doel om de kwaliteit van de VTH-uitvoering in Gelderland te versterken. Dit heeft geleid tot een proces gericht op de versterking van de VTH uitvoering in Gelderland, begeleid door Lysias Advies. In dit kader wordt ook de robuustheid van de VTH uitvoering in Gelderland beschouwd. Hier ligt een sterke relatie met het interbestuurlijk programma versterking VTH (IBP).

Het proces leidt tot inzicht in de robuustheid van het Gelders Stelsel en aanbevelingen over de mate waarin VTH-uitvoering in Gelderland in staat is om ontwikkelingen die binnen het (IBP) worden uitgewerkt in te vullen.

Koers OddV 2023-2026

Na de gemeenteraadsverkiezingen heeft OddV het initiatief genomen om haar Koers te actualiseren. We doen dit op basis van de opgaven in de coalitieakkoorden van de gemeenten, actuele ontwikkelingen en een SWOT analyse. De Koers wordt vertaald naar de volgende programma's die leidend zullen zijn voor de ontwikkeling van de organisatie:

- VTH dienstverlening
- Professionele organisatie
- In verbinding

Overdracht bodemtaken van provincie naar gemeenten
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat de bevoegdheid die nu bij de provincie ligt voor de Wet bodembescherming (Wbb) over naar de gemeenten. Gemeenten zijn dan primair beheerder van de bodemkwaliteit voor hun grondgebied. Door deze overdracht komen alle basistaken voor de bodem(sanering) bij de gemeenten te liggen. Reeds beschikte en lopende saneringen blijven onder de bevoegdheid van de provincie. De Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) voert nu nog in opdracht van de provincie de uitvoerende bodemtaken uit.
Effecten 2024 en verder:
Er vindt geen overheveling plaats van provinciefonds naar gemeentefonds. Keuze is gemaakt voor een capaciteitsuitbreiding van 1 fte bodemtoezicht en 1 fte bodemadvies (start scenario).

Overdracht bevoegd gezag milieutaken van complexe bedrijven van provincie naar gemeenten
Waar de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten gaan, is het domein "milieutaken voor complexe bedrijven" diffuus. Zo gaat de behandeling van milieutaken van complexe bedrijven van provincie naar gemeenten en vice versa. In onze regio gaat het bevoegd gezag van 8 bedrijven over van provincie naar gemeente en 2 bedrijven van gemeente naar provincie. Dit leidt tot extra VTH taken en kosten in de omvang van ruim 1400 uur, waarvan de helft in Nijkerk. Budgettair gezien vindt ook hier geen verrekening plaats tussen provinciefonds en gemeentefonds.

Permanente bewoning verblijfsrecreatie vakantieparken Ede
Inzet van toezicht en handhaving op vakantieparken blijft urgent en is van structurele aard. Daarbij gaat het niet alleen aan illegaal permanent wonen maar ook om ondermijning en illegale huisvesting van arbeidsmigranten. Afgelopen jaren heeft Ede met incidenteel budget een impuls gegeven aan de aanpak permanente bewoning. Ede heeft besloten om voor 2023 en 2024 incidenteel budget te beschikbaar te stellen.

Professionalisering
Door genoemde ontwikkelingen verbreed de opgave van OddV. Van uitvoerder van VTH taken naar expert (kennis partner) van de leefomgeving en uitvoerder van VTH taken. Zo ontstaat een meer integrale omgevingsdienst.
Van omgevingsdiensten wordt verwacht dat zij kennis en vaardigheden hebben voor VTH taken die voorkomen in de regio waar zij actief zijn voorkomen. Regio's verschillen. De ene regio is sterk verstedelijkt, de ander overwegend industrieel of agrarisch. Het ligt voor de hand dat omgevingsdiensten zich richten op de kennis die sterk verboden is op de aard van de regio. Dit betekent dat de kennis bij omgevingsdiensten verschilt en dat een omgevingsdienst niet alle kennis in huis kan hebben. Samenwerking op specialistische kennis is dan ook noodzakelijk voor de transitie opgaven en VTH uitvoering.

Dit betekent voor OddV dat zij zich zal moeten ontwikkelen en investeren in het opbouwen van kennis die nodig is om de transitie opgaven tet vertalen naar de VTH praktijk. Dit vormt een belangrijk onderdeel van de Koers OddV 2023-2026 en heeft een sterke relatie met het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel.

Arbeidsmarkt
Er is sprake van een krappe arbeidsmarkt. Ook OddV heeft te maken met deze problematiek. Met opleidingstrajecten voor jonge medewerkers en gezamenlijke campagnes met de Gelderse Omgevingsdiensten positioneren we ons werk als maatschappelijk relevant en een aantrekkelijk werkgever. Het zal niet altijd mogelijk zijn om de functies te vervullen.

Geconcentreerde huisvesting OddV
Het bestuur heeft gekozen om de huisvesting van OddV te concentreren in één kantoor in nabijheid van station Ede-Wageningen.
Aanleiding om te concentreren is de noodzaak om te professionalisering en een aantrekkelijk werkgever. Tegelijkertijd zijn met de directies van de gemeenten afspraken gemaakt over de borging van de verbinding tussen medewerkers van OddV en gemeenten. Ook zijn afspraken gemaakt over het gebruik van aanlandplekken en vergaderruimten.
Concentratie huisvesting vindt plaats binnen het budget dat nu ook beschikbaar is voor huisvesting.

Inflatie
In 2022 is, als gevolg diverse ontwikkelingen, de inflatie enorm gestegen. Dit leidt tot problemen in de begroting 2023 en 2024. De begroting van 2023 en 2024 zal aangepast moeten worden en we bespreken met de gemeenten een methode om begroting van OddV en gemeenten beter op elkaar aan te sluiten.

Structurele effecten van het Uitvoeringsplan
Gemeenten en OddV maken voorafgaand aan een jaar een uitvoeringsplan waarin de VTH dienstverlening voor dat jaar wordt gespecificeerd. De financiële afwijkingen van het Uitvoeringsplan en begroting worden verwerkt in een begrotingswijziging. Zowel in 2022 als in 2023 zien we dat deze afwijkingen groot zijn en mogelijk een structureel karakter hebben. OddV en partners willen dit na vaststelling van de Uitvoeringsplannen 2023 nader analyseren en bepalen welk deel hiervan structureel is. Vooralsnog is samen met de partners besloten een deel van de afwijkingen incidenteel mee te nemen in het kader voor 2024.

Financiële impact Kadernota 2024

In dit hoofdstuk vatten we samen wat de verwachte financiële impact is van de geschetste ontwikkelingen. Daarnaast worden de voor de begroting van het jaar 2024 te hanteren financiële kaders en uitgangspunten beschreven en toegelicht.

Financiële impact ontwikkelingen:

Ontwikkelcapaciteit organisatie OddV meerjarig € 200.000 OddV-breed
Uit de benchmark van Arno Seinstra blijkt dat OddV te weinig structureel budget beschikbaar heeft voor ontwikkeling en innovatie. Hiervoor is een structurele investering nodig van 200.000 euro. Bij de besluitvorming over de Kaderbrief 2023 is besloten om dit meerjarig op te nemen voor 2023, 2024 en 2025.

Permanente bewoning verblijfsrecreatie vakantieparken Ede pm.
Afgelopen jaren heeft Ede met incidenteel budget, groot € 250.000 per jaar, een impuls gegeven aan de aanpak van permanente bewoning op vakantieparken. Ede heeft besloten om voor 2023 en 2024 dit budget te continueren.

Loon- en prijsinflatiecorrectie
Evenals voorgaande jaren gebruiken we de septembercirculaire gemeentefonds 2022 als basis voor de loon- en prijsinflatiecorrectie. We gebruiken hierbij het jaar 2024 als basis met een correctie van de verschillen ten opzichte van de septembercirculaire 2021 voor de jaren 2022 en 2023.

Zoals aangegeven willen we de systematiek loon- en prijscompensatie beter aan laten sluiten bij de systematiek van de gemeenten. De begrotingen van Gemeenschappelijke regelingen lopen voor op die van de gemeenten. Gevolg is dat OddV voor de begroting 2024 uit moet gaan van de septembercirculaire 2022 terwijl de gemeenten voor haar begrotingen 2024 uitgaan van de mei- of septembercirculaire 2023. Dit leidt in tijden van hoge inflatie tot tekorten in de begroting.

In 2023 wordt dit verschil in inflatiecorrectie opgelost door een begrotingswijziging. Voor 2024 hanteren we (conform de septembercirculaire 2022) een loonindex van 7% en een prijsindex van 9%. Op basis van de septembercirculaire 2023 zal de begroting 2024 nog worden gewijzigd.

Komend jaar zullen we samen met de partners een methodiek introduceren waarmee we er voor zorgen dat de begrotingen van OddV en gemeenten beter op elkaar aansluiten.

Financieel-technische uitgangspunten
De financieel-technische uitgangspunten voor de begroting van het jaar 2024 zijn:
- De begroting van het jaar 2024 voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- De begroting van het jaar 2024 inclusief meerjarenperspectief is structureel sluitend;
- De basis voor het opstellen van een nieuwe begroting is die van de Meerjarenbegroting 2023-2026, jaarschijf 2024 van OddV;
- De output-vraag van de partners beweegt zich binnen de vastgestelde marges van de begroting;
- Bij de begroting wordt één OddV-uurtarief gecalculeerd voor de kernactiviteiten van OddV;
- Indien partners aan OddV opdracht geven voor meerwerk buiten de kadernota om en OddV daar extra personeel voor moet inhuren, wordt dat meerwerk doorberekend aan de partner tegen het vastgestelde uurtarief van OddV opgehoogd met € 15,-- per uur. Reden is dat inhuurtarieven hoger zijn dan het voorcalculatorische uurtarief en OddV ook nog kantoorkosten moeten betalen over die inhuur;
- In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van constante prijzen;
- Na het begrotingsjaar vindt er afrekening plaats per partner over de werkelijk geleverde producten en over de uren waar geen product aan is gekoppeld. Dit gebeurt op basis van bij de begroting vastgestelde voorcalculatorische tarieven/productprijzen;
- Resultaten na afrekening (loon-, prijs- en bezettingsverschillen) worden

primair verrekend met de partners naar rato van de werkelijke omzet. Uiteraard kan het Algemeen Bestuur ook besluiten om te putten uit het weerstandsvermogen bij een negatief resultaat, dan wel te storten in een bestemmingsreserve bij een positief resultaat.

Financieel kader begroting 2024

(x € 1.000)	**2024**	2025	2026	2027
Meerjarenbegroting 2023-2026, jaarschijf 2024, excl. projecten	13.956	13.956	13.956	13.956
Autonome en structurele effecten.				
overdracht bodemtaken provincie naar gemeenten *)	255	255	255	255
Overdracht inrichtingen provincie naar gemeenten *)	135	135	135	135
Loon- en prijsinflatiecorrectie 2024-2027	1.044	1.044	1.044	1.044
Subtotaal	15.390	15.390	15.390	15.390
*) inclusief loon- en prijsinflatiecorrectie				
Omzet per partner				
Barneveld	4.546	4.546	4.546	4.546
Ede	6.359	6.359	6.359	6.359
Nijkerk	2.806	2.806	2.806	2.806
Scherpenzeel	585	585	585	585
Wageningen	1.076	1.076	1.076	1.076
Provincie Gelderland	18	18	18	18
Totaal structureel	15.390	15.390	15.390	15.390
Incidentele projecten				
Ontwikkelcapaciteit	200	200	pm	pm
EML-controles	163			
Permanente handhaving verblijfsrecreatie Ede	250			
Reguliere taken die mogelijk een structureel karakter hebben	267			
Subtotaal incidentele projecten	880	200	0	0
Incidentele projecten per partner				
Barneveld	245	59	-	-
Ede	521	83	-	-
Nijkerk	12	36	-	-
Scherpenzeel	25	7	-	-
Wageningen	86	14	-	-
Provincie Gelderland	-9	0	-	-
Totaal incidenteel	880	200	-	-
	-	-	-	-
Begroting/Kader	**16.270**	**15.590**	**15.390**	**15.390**

Gedetailleerder overzicht per deelnemende partner over 2024

Opbouw Kaderbrief 2024 (x € 1.000)	**Barneveld**	**Ede**	**Nijkerk**	**Scherpenzeel**	**Wageningen**	**Provincie**	**Totaal**
Vastgestelde Begroting MJB 2023-2026 jaargang 2024	4.136	5.806	2.504	529	964	17	13.956
overdracht bodemtaken provincie naar gemeenten *)	83	83	52	17	21	-	255
Overdracht inrichtingen provincie naar gemeenten *)	18	36	63	-	18	-	135
Loon- en prijsinflatiecorrectie 2024-2027	309	434	187	39	73	1	1.044
Kaderbrief 2024 excl.projecten	**4.546**	**6.359**	**2.806**	**585**	**1.076**	**18**	**15.390**
Ontwikkelcapaciteit	59	83	36	7	14	0	200
EML controles 2022-2024	45	70	26	4	17	-	163
Permanente handhaving verblijfsrecreatie Ede		250					250
Reguliere taken die mogelijk een structureel karakter hebben	141	117	-50	13	55	-9	267
Kaderbrief 2024	**4.791**	**6.880**	**2.818**	**609**	**1.162**	**10**	**16.270**
*) inclusief loon- en prijsinflatiecorrectie							

Transities en VTH-uitvoering:

Klimaatverandering:
De grootste transitie in de leefomgeving is de klimaatverandering. Het zoeken is daarbij naar gezonde, duurzame en veilige initiatieven om deze veranderingen te voorkomen (klimaatmitigatie) en de gevolgen ervan te beperken (klimaatadaptatie). Denk bij de gevolgen aan: effecten van extreem weer, andere diersoorten zoals eikenprocessierups, hitte, risico's zoönosen, UV-straling en huidkanker, zeespiegelstijging.

Zoönosen kunnen een effect hebben op de VTH-uitvoering. Zoönose is de overdracht van nieuwe en bestaande ziekten van dieren op mensen. Bijvoorbeeld Q-koorts (via geiten), de ziekte van Lyme (via teken) of de overdraagbaarheid van vogelgriep. Als het gaat om dieren die gehouden worden kan dit met VTH gereguleerd worden.

Stikstof:
De stikstof reductiedoelen vragen zo snel mogelijk acties van de sectoren industrie, bouw, mobiliteit en landbouw. Niet alles kan meer overal. Ondernemers en projecten – of het nu gaat om industrie, bouw, mobiliteit of landbouw – moeten ervoor zorgen dat hun activiteiten passen binnen de draagkracht van het gebied. Dit vraagt om een andere manier van ondernemen en leidt tot grote veranderingen in het landelijk gebied en veel impact voor betrokken partijen. Door reductiemaatregelen voor stikstof in een gebiedsgerichte aanpak slim te combineren met andere reductiemaatregelen om klimaat, bodem en waterkwaliteit te verbeteren, herstelt de natuur, komt vergunningverlening voor ondernemers en bouwprojecten weer op gang en kunnen PAS-melders een vergunning krijgen.
De omgevingsdienst heeft een rol bij de regulering en uitvoering van VTH taken m.b.t. deze bedrijven.

Energietransitie:
De energietransitie heeft tot doel om niet-hernieuwbare, fossiele brandstoffen zoals kolen, olie en gas te vervangen door duurzame energiebronnen. Denk hierbij aan biomassa voor energieopwekking, uitstoot van gassen uit windturbines en dubbel glas, afval van zonnepanelen en geluidsbelasting door energiesystemen en verduurzaming van bedrijfsprocessen en kantoorgebouwen.

De omgevingsdienst heeft een rol bij de regulering en uitvoering van VTH taken i.r.t. energie- en afvalbedrijven. Denk specifiek aan controle op toepassing Best Beschikbare Technieken en C-label kantoorgebouwen.

Circulaire economie:
Circulaire economie draait om een duurzame winning van grondstoffen en minder grondstoffen per product. Dat product wordt weer hergebruikt of tot iets anders verwerkt.

In een circulaire economie worden materialen steeds opnieuw gebruikt. Ook grond, bouw- en reststoffen (het resterende materiaal dat vrijkomt bij een productieproces) worden steeds vaker hergebruikt. De overheid stimuleert het hergebruik van deze materialen, omdat dan minder primaire bouwstoffen als zand en grind nodig zijn.

Grond, bouw- en reststoffen mogen onder voorwaarden van wet- en regelgeving opnieuw gebruikt worden. De omgevingsdienst heeft een rol bij de regulering en uitvoering van VTH taken m.b.t. circulaire economie.

Duurzame mobiliteit:
Ons dagelijks vervoer per auto, openbaar vervoer en het vrachtvervoer zorgt voor een te grote uitstoot van CO2. Nederland moet daarom een omslag maken naar een duurzame mobiliteit die minder belastend is voor het milieu en goed is voor de inwoners. Omgevingsdiensten krijgen toezicht taken m.b.t. de mobiliteit van verkeersbewegingen van bedrijven.